

Glasilo Društva Novo mesto
Izhaja četrtletno – 15. februarja, 15. maja,
15. septembra in 15. decembra
Odgovorni urednik: Marjan Ivan Moškon
Lektorica: Nina Štampohar
Letna naročnina 5 evrov,
člani dobivajo IZZIV brezplačno
Priprava za tisk: GRAFIKA TOMI
Tisk: TISKARSTVO OPARA

izziv

Novo mesto, 15. decembra 2009

Leto VIII., številka 4

Župan Mestne občine Novo mesto Alojzij Muhič je pozdravil zbrane na letnem zboru članov društva Dolenjska akademska pobuda (Foto: Boris Bukovec)

NOVO MESTO POSTAJA MESTO VISOKOŠOLSKIH ZAVODOV

Univerza v Novem mestu bo!

Ali lahko po dolgoletnih naporih pri izgradnji univerzitetnega prostora na Dolenjskem in v Beli krajini ter njegove povezave v Univerzo v Novem mestu končno lahko pripišemo Prešernov verz: »/.../ vremena Kranjcem bodo se zjasnila ...«?

Upam, da imamo sedaj trdne in zanesljive znanilce odločilnih premikov. Ti premiki so bili dosežni z velikim intelektualnim naporom manjših, a prodornih skupin iz akademskega prostora, ki so se uspele povezati s ključnimi predstavniki gospodarstva. Rezultati tega dela se kažejo v dejstvu, da v Novem mestu deluje že sedem visokošolskih zavodov. Gre za dosežke, ki postavljajo trdne temelje nove Univerze v Novem mestu. Pri nadaljnji izgradnji univerzitetnega prostora pa dobra volja ne bo zadostovala – nadaljnji koraki zahtevajo tudi sorazmeren vložek materialnih sredstev, saj sodobna univerza potrebuje tudi ustrezno infrastrukturo.

V zadnjem mesecu so vsaj trije dogodki poskrbeli za povečano stopnjo realnega optimizma na področju razvoja kakovostnega visokega šolstva v naši regiji. V mislih imam letni zbor članov društva Dolenjska akademska pobuda (DAP) 22. oktobra 2009, sestanek pri županu Mestne občine Novo mesto (MONM) na temo Univerze v Novem mestu 11. novembra 2009 in novinar-

sko konferenco, ki jo je Univerzitetno in raziskovalno središče Novo mesto (URS) imelo 17. novembra letos.

Na vseh teh dogodkih je bila poudarjena prepletenost treh razsežnosti razvoja univerzitetnega prostora v Novem mestu, in sicer njegovega programskega razvoja v smislu akreditacij fakultet in študijskih programov,

razvoja infrastrukture za potrebe pedagoškega in raziskovalnega dela ter razvoja znanstveno-raziskovalnega dela in spremljajočih dejavnosti. Na vseh teh treh dogodkih smo bili prisotni večinoma isti ljudje, in to tisti, ki v akademskem poklicu vidimo svoje poslanstvo ter tako ali drugače dejavno sodelujemo pri izgradnji univerzitetnega prostora v Novem mestu. Naše skupne ugotovitve so naslednje:

- Novo mesto postaja mesto visokošolskih zavodov, saj v njem deluje sedem

visokošolskih zavodov, osmi pa je tik pred podelitvijo sklepa o akreditaciji. Ti zavodi so:

- VŠUP – Visoka šola za upravljanje in poslovanje (deluje od leta 1998; programi 1. in 2. stopnje; dekanja izr. prof. dr. Mojca Novak),
 - VITES – Visoka šola za tehnologije in sisteme (deluje od leta 2005; programi 1. in 2. stopnje; dekan prof. dr. Peter Novak),
 - VŠZ – Visoka šola za zdravstvo (deluje od leta 2005; programi 1. in 2. stopnje; dekan prof. dr. Peter Novak),
- Nadalj. na nasl. strani

Vse člane in prijatelje Društva Novo mesto vabimo na tradicionalno
NOVOLETNO SREČANJE

v sredo
23. decembra
ob 19. uri
v hotelu Krka.

Prispevek za večerjo in prijetno glasbo znaša tako kot lani 25 evrov.

Vabljeni so seveda tudi vaši življenjski sopotniki in prijatelji, ki se nam želijo pridružiti.

Prosimo, da svojo udeležbo čimprej prijavite Evi Simič po telefonu 3021-350 najpozneje do 21. decembra.

Društvo
Novo mesto

Vsem članom društva in našim prijateljem pa želimo zdravo in uspešno novo leto 2010!

LOKALNE VOLITVE SO PRED VRATI

Mladi – kakšnega župana si želite ?

Društvo Novo mesto deluje ali pa naj bi delovalo kot »slaba vest tistih, ki odločajo v Novem mestu«, kot se je izrazil eden od ustanoviteljev v letu 1993. Da bi lahko čim bolje in podrobneje spremljali odločitve organov Mestne občine Novo mesto, smo se udeleževali vseh lokalnih volitev in dosegli izvolitev najmanj enega člana v občinski svet.

Tako smo lahko od blizu spremljali in spremljamo vse dosedanje štiri novomeške župane. Z vsakim od njih smo navezali tudi neposredne stike, nekatere stvari tudi sporazumno ure-

dili, cela vrsta naših ustnih ali pisnih predlogov in pobud pa je ostala le v zraku ali na papirju. Ne moremo sicer zanikati določenih zaslug, ki jih ima vsak od dosedanjih županov za dobro Novega mesta in meščanov, kljub temu pa jim ne moremo dati pozitivne ocene glede na njihov celotni odnos do Novega mesta.

Vsak od dosedanjih županov je bil izvoljen po močni predvolilni kampanji, ki so jo organizirale posamezne politične stranke. Zato je bil tako izvoljeni župan tudi dolžnik teh strank in se je v veliki meri (če že

ne v celoti) podrejal usmeritvam in interesom teh strank. Politične stranke pa so praviloma sledile lastnim ciljem in interesom in jim je bilo splošno dobro Novega mesta in meščanov drugotnega pomena.

Ko je bil na zadnjih lokalnih volitvah izvoljen sedanji župan, smo utemeljeno pričakovali, da bo bistveno spremenil politiko vodenja občine glede na to, da je zmagal kot voditelj lastne stranke (ki ji po vsebini ne moremo dati značaja politične stranke v klasičnem smislu). Žal se to naše upanje ni izpolnilo, ker

gre očitno v Novem mestu za celo vrsto političnih povezav in raznih političnih lobijev, te pa vodijo »prekaljeni kadri«, od katerih so nekateri začeli svoje dejavno udejstvovanje v družbi še v prejšnjem družbeno političnem sistemu.

V Društvu Novo mesto ocenjujemo, da je za Novo mesto bistvenega pomena osebnost župana, ki je praviloma v vsaki občini tisti, ki pelje občino v določeno smer. Župan mora torej imeti prvenstveno vizijo in predstavo o tem, kakšno naj bo Novo mesto po izgledu in

Nadalj. na nasl. strani

Univerza v Novem mestu...

Nadaljevanje s 1. str.

- 2007; programi 1. in 2. stopnje; dekan prof. dr. Božo Kralj),
- FPUV – Fakulteta za poslovne in upravne vede (deluje od leta 2008; programi 1., 2. in 3. stopnje),
- FIŠ – Fakulteta za informacijske študije (deluje od leta 2008; programi 1., 2. in 3. stopnje; dekan doc. dr. Janez Povh),
- FOŠ – Fakulteta za organizacijske študije (deluje od leta 2008; programi 1., 2. in 3. stopnje; dekan doc. dr. Boris Bukovec),
- FINI – Fakulteta za industrijski inženiring (deluje od leta 2009; programi 1., 2. in 3. stopnje; dekan prof. dr. Anton Jezernik),
- FUP – Fakulteta za upravljanje s podeželjem (v postopku akreditacije; programi 1., 2. in 3. stopnje).
- V predhodni točki navedeni visokošolski zavodi so bili ustanovljeni ob strokovnem usmerjanju dveh ustanov. V obeh je kot soustanoviteljica tudi MONM, in sicer:
- VS – Visokošolsko središče Novo mesto (direktor prof. dr. Marjan Blažič), ki so ga septembra 2002 ustanovili MONM in 19 gospodarskih družb,
- URS – Univerzitetno in raziskovalno središče Novo mesto (direktor izr. prof. dr. Borut Rončević), ki ga je ustanovila MONM v marcu 2006,
- vsaka od teh ustanov deluje ločeno ena od druge, njunega skupnega delovanja pa ni čutiti, kar predstavlja priložnost za izboljšanje.

- Od leta 1995 na področju animacije razvoja visokega šolstva v naši regiji dejavno deluje društvo Dolenjska akademska pobuda (DAP) (predsednik prof. dr. Miha Japelj), ki povezuje in združuje že prek 120 doktorjev znanosti in drugih vrhunskih izobražencev. DAP si nenehno prizadeva ustvariti realne pogoje za delovanje Univerze v Novem mestu.
- Delo na projektu Univerzitetnega kampusa Novo mesto v Drgančevju je zastalo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev MONM in investitorjev (kot posledica gospodarske krize) ter zaradi nerazumljivega odnosa države, ki v tej situaciji ne nastopa kot kredibilen in v razvoj usmerjen partner. Projekt je pripeljan do te faze, da bo možno z njim nadaljevati, takoj; ko bodo na voljo finančna sredstva.
- Raziskovalni in razvojni projekti na visokošolskih zavodih potekajo v sodelovanju z gospodarstvom in upravnimi organizacijami. Ravno tako poteka hiter razvoj na področju založniške dejavnosti, in sicer v smeri ustanavljanja mednarodne znanstvene založbe. Visokošolski zavodi razvijajo kakovostno partnerstvo z okoljem, torej s civilno družbo, z gospodarstvom in ustanovami znanja.
- V naslednjih mesecih se pričakuje izvedba znanstvenega posveta o strategiji razvoja šolstva v naši regiji. Ta strategija mora zajemati celotno vertikalno šolstva, torej osnovo,

V skrbi za razvoj Univerze v Novem mestu je pred leti na pobudo Društva Novo mesto nastalo društvo Dolenjska akademska pobuda – zato ob vsakem zboru članov spregovori nekaj spodbudnih besed tudi predsednik našega društva (Foto: dr. Boris Bukovec)

srednje, višje in tudi visoko šolstvo.

- Dekani visokošolskih zavodov, delujočih v Novem mestu, so z naklonjenostjo sprejeli pobudo DAP po sklicu dekanske konference kot posvetovalnega in usklajevalnega organa dekanov. V dekanški konferenci je prepoznana tudi priložnost za izgradnjo medsebojnega zaupanja med vodstvi posameznih fakultet kot predpogoj za uspešno partnersko sodelovanje v novi univerzi.
- **Predsednik sveta Univerzitetnega in raziskovalnega središča Gregor Macedoni je na novinarski konferenci dejal, da bo Univerzitetno in raziskovalno središče Novo mesto (URS) prihodnje leto pripravilo elaborat za ustanovitev univerze s sedežem v Novem mestu in osnutek odloka o njeni ustanovitvi.**

Vsa ta dejstva kažejo na to, da se je v naši regiji zgodil tak premik v kvantiteti

visokošolskih zavodov, da se s tem sam po sebi nakazuje prehod v novo kakovost, ki jo vidimo v samostojni Univerzi v Novem mestu.

Tu nimam namena zahajati v zakonske zahteve, ki jih je treba izpolniti ob ustanavljanju Univerze, niti nimam namena omenjati nenaklonjenost obstoječih Univerz v Ljubljani, Novi Gorici, Mariboru in na Primorskem, kot tudi ne mislim polemizirati o težkih globalnih razmerah, niti ne o pomislekih in še vedno preveliki previdnosti in nezaupljivosti predstavnikov lokalne oblasti in gospodarstva, niti tu ne mislim polemizirati z različnostjo pogledov znotraj akademskih krogov ... Ne zanimam, da to ni pomembno. Je pomembno, toda pomembnejše je spoznanje, da se moramo osredotočiti v odličnost delovanja posameznih fakultet, jih pri tem spodbujati, nuditi podporo ali pa jih vsaj pri teh naporih ne ovirati.

Proces nastajanja odlične fakultete je dolg in sloni na

odličnih odnosih znotraj akademskega zbora, ki ga morajo študentje čutiti v obliki odličnega študija in predvsem spoznavati v izboljšanju lastnih kompetenc, ki jim morajo omogočiti večjo zaposljivost in s tem tudi boljšo kakovost življenja. Ta proces izgradnje kakovosti na fakultetah zahteva veliko časa in načrtnega dela. Ta čas lahko odločilno skrajšamo, če vodstva fakultet prepoznajo svoje poslanstvo v izobraževanju in prenosu znanja, katerega kakovost mora odločilno temeljiti na težnji po odličnosti na vseh področjih. Za doseganje tega poslanstva in prispevka k na znanju temelječi družbi morajo vodstva fakultet načela sodobne organizacijske teorije vgraditi v vsakodnevni način dela. Torej ne o sodobnih organizacijski teoriji samo predavati, ampak teorijo tudi verodostojno udeležati pri vsakodnevnem komuniciranju s študenti, zaposlenimi, s partnerji in z okoljem.

Uvodoma utemeljen optimizem nas vodi do ugotovitve, da Univerza v Novem mestu postaja realnost. Univerza v Novem mestu bo. Če ne naslednje leto, bo pa čez nekaj let. Pa tudi če bo ta proces trajal desetletje, se bo končal s povezavo fakultet te regije v Univerzo v Novem mestu.

Tako kot učitelj pride takrat, ko je učenec za to pripravljen, bo tudi Univerza v Novem mestu postala dejstvo takrat, ko bomo fakultete za to pripravljene. Pripravljenost pa moramo razumeti kot zadostno stopnjo zrelosti, neodvisnosti in pripravljenosti za vzpostavljanje vzajemno soodvisnih partnerstev.

Dolenjska in Bela krajina si ne zaslužita kakršne koli univerze. Regija, ki slovi po odličnosti in mojstrstvu, si zasluži odlično univerzo.

BORIS BUKOVEC

Mladi - kakšnega župana?

Nadaljevanje s 1. str.

vsebinski čez 10, 15 ali 20 let.

Župan ne sme graditi svoje predvolilne kampanje in še manj občinske politike le za obdobje svojega mandata. Za vizionarstvo mora imeti seveda določeno razgledanost in tudi izkušnje, vedeti mora, v katero smer greta Evropa in svet, in načrte za svojo občino usklajevati z vizijami in načrti širše skupnosti (države in evropske skupnosti).

Za tako usmeritev pa mora seveda imeti veliko stopnjo energije, ta pa mora temeljiti tudi na njegovem čustvenem odnosu do mesta, ki ga vodi. Župan mora imeti Novo mesto rad, in ne v njem samo prebivati ali celo

Anton Škerlj na pogovornem večeru o prihodnjem županu (Foto: M. Moškon)

vanj hoditi samo v službo! Temeljne karakteristike novega župana se morajo to-

rej korenito razlikovati od karakteristik dosedanjih županov Novega mesta.

Vse naše navedene želje in hotenja pa lahko uredništvu samo mlade generacije občanov, ki niso obremenjene z dosedanjimi politiko in še manj s politikanstvom, ki ga v Novem mestu ne manjka, in ki jih ne vodijo pri razmišljanju osebnih zamere in poznanstva.

Zato v Društvu Novo mesto pričakujemo, da bodo mlade generacije naših meščanov ne glede na politične pripadnosti raznim političnim strankam uvidele interes našega mesta v nakazanem smislu in volivcem predstavile svojega kandidata, ki pred volitvami ne bo promoviral samega sebe z obljubami, kaj vse bo storil v svojem mandatu, ampak

bo predstavil vizijo, o kateri je bilo govora v tem prispevku. Da so to sposobne izvesti, so že pokazale z uspešnim delovanjem in vodenjem Založbe Goga, Hostla Situla in Galerije Simulaker. Vodenje občine ni namreč nobena posebna umetnost ali znanost. Treba je le izkoristiti vse svoje sposobnosti.

Z mladim županom bomo v Društvu Novo mesto radi sodelovali in mu posredovali tudi naše poglede na mesto in njegov razvoj. Nekaj idej o tem pa so že obrazložili avtorji prispevkov v našem zborniku, ki smo ga v letu 1996 izdali pod naslovom Mesto, vloga, pomen in razvoj Novega mesta v prihodnjem tisočletju.

ANTON ŠKERLJ

POGOVORNI VEČERI DRUŠTVA NOVO MESTO

O vandalizmu in kakšnega župana

Društvo Novo mesto je oktobra začelo četrto sezono rednih mesečnih pogovornih večerov, ki jih tako kot lani pripravljamo v sodelovanju z zavodom LokalPatriot v njihovem mladinskem klubu pod mestno kavarno vsako zadnjo sredo v mesecu s skupnim naslovom Pogovori o mestu.

Oktobrski pogovor je bil posvečen vandalizmu med mladimi, na vprašanje, kako da jim to sploh pade na pamet, pa so poskušali odgovoriti Manuel Vesel, pomočnik komandirja Policijske postaje Novo mesto, Toni Kočevar, vodja novomeške Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zasvojenosti, Primož Malenšek, socialni delavec in mentor projektnega učenja mladih in Jerneja Črepinšek, dijakinja Srednje zdravstvene in kemijske šole Novo mesto ter članica predsedstva Dijaške organizacije Slovenije in predsednica Odbora za dijaško problematiko.

Marsikaj je v iztočnici za pogovor povedal anonimni udeleženec vandalskih pohodov: »To se včasih enostavno kar zgodi, ko je preveč alkohola in se zbere prava družba. Potem kdo kaj takega reče, kar nekoga razburi in potem se začne. Zagrabi na primer kakšne rože in jih spuli, da trenutno jezo spravi iz sebe, to pa da korajžo ostalim in se začne ...

Ko se naslednji dan zbudim, si mislim, le kaj mi je bilo včeraj tega treba.« Tudi del odgovora na vprašanje, kako vandalizem omejiti ali preprečiti je dal: »Kjer so blizu policisti, tega ne bo nihče počel, največ pa bi pomagal iskren pogovor v šoli.«

Zelo pomembni so pri tem družina pa šola in primerna zaposlitev mladih ljudi v prostem času.

Novembra je društvo pogovorni večer, ki ga je spretno povezoval Matjaž Verbič, namenilo razmisleku o tem,

kakšnega župana želimo oziroma kakšnega župana potrebuje mesto. Enotno mnenje vseh razpravljavcev je, da do sedaj noben od županov ni izpolnil pričakovanj in da si mesto zasluži več.

Če strnemo ugotovitve, naj bi bil primeren kandidat za novomeškega župana mlad in izkušen, primeren izobražen in razgledan, naj bi bil mešan in naj bi čutil mesto, predvsem pa naj bi imel vizijo razvoja mesta pa tudi to, koga namerava nastaviti na najpomembnejša mesta v svojem kabinetu, bi naj povedal vnaprej.

Decembra bo namesto pogovornega večera silvestrovanje društva, teme naslednjih Pogovorov o mestu pa še niso dokončno določene, bodo pa pravočasno objavljene na spletni strani Društva Novo mesto (www.drustvo.novo.mesto.si) in kluba LokalPatriot (www.lokalpatriot.si).

Zadnji pogovorni večer je povezoval Matjaž Verbič (Foto: M. Moškon)

Revija Rast raste že 20 let

Saj bi napisala *naša revija Rast*, vendar to ne bi bilo res. Domnevam in upam,

da ste že slišali zanjo, bojim pa se, da se z njo še niste seznanili. Verjemite mi, da bi bilo

prav to dobro, za vas in zanjo koristno pa tudi prav. Saj je edina take vrste, ki raste na

Dolenjskem, v Beli krajini, Posavju, na Kočevskem, njeni sadovi pa potujejo po vsej Sloveniji in tudi v tujino. Letos raste že dvajseto leto, od leta 1998 kot dvomesečnik s poletno dvojno številko. Izdajateljica revije je Mestna občina Novo mesto, soizdajateljice pa trinajst Dolenjskih in belokranjskih občin in Založba Goga. Pravi regijski projekt, kakor temu pravijo dandanes. Na naslovnici revije je napisano:

Rast, revija za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja. To pomeni, da v njej objavljajo svoje stvaritve akademiki, univerzitetni profesorji in doktorji znanosti pa tudi dijaki in študentje, da beremo pesmi in prozo znanih in uveljavljenih pesnikov in pisateljev in tistih, ki morda to še bodo. Avtorji prispevkov

nam razkrivajo, predstavljajo in pojasnjujejo našo preteklost in nam pomagajo poiskati in razumeti prave odgovore na vprašanja in dvome o naši sedanosti in prihodnosti. V reviji najdete prispevke o razvoju gospodarstva, urejanju in neurejanju prostora, uničevanju in varovanju okolja, razvijanju šolstva in izobraževanja, znanosti in kulture, predstavlja vam ustvarjalnost in poustvarjalnost ... Dvajset let rednega izhajanja revije, kakršna je revija Rast, je brez dvoma lep jubilej. Uredništvo revije se je zato odločilo *v veri v moč poezije in etosa*, kakor so zapisali, da razpiše anonimni literarni natečaj za sodobno angažirano pesem in kratko prozo. Rok za oddajo prispevkov je potekel 25. avgusta, nagrade bodo podeljene na posebni prireditvi meseca oktobra. Vsem, ki so zaslužni, da je revija nastala, vsem, ki so ji omogočili, da je obstala in da obstaja, gre zahvala. Reviji pa čestitke za dvajseti rojstni dan, in če se vam zdi prav tudi skromno darilo: naročilo revije Rast, kar pomeni vsega 18,80 EUR na leto!

S. V.

Društvenega pogovornega večera o tem, kakšnega župana si Novomeščani želimo, se je v klubu LokalPatriot udeležilo presentljivo število razpravljavcev (Foto: Igor Vidmar)

Nekateri zvesti udje Društva ne zamudijo nobene priložnosti, da ne bi povedali svojega mnenja o usodi dolenjske prestolnice (Foto: Marjan Moškon)

NOVO MESTO! NAŠE MESTO!

*Novo mesto, je naše mesto,
lepo, starodavno in okras Dolenjske.
Ponosni smo, da tu živimo,
ponosni smo na našo reko KRKO,
ki objema vse to naše mesto,
ponosni smo na Ragov log,
ki se v njem sprehaja vsakdo rad,
ponosni smo na grič ob gozdu,
ki bil je otrokom poleti igrišče in pozimi smučišče.
Kdor zapusti to naše mesto, se vrača rad nazaj,
čeprav je vse drugače, kot včasih je bilo.
Hiše vse so obnovljene, ulice polne so mladine
in življenje pa teče naprej, samo spomini so še za nazaj.
To naše mesto, je tudi moje mesto.
Tu sem se rodila, tu sem v šolo hodila,
svoje otroštvo in mladost preživela,
tu sem vse tegobe vojne doživela
in nikoli drugam si nisem želela.
Tu sem ostarela in bom tudi svoj poslednji počitek imela.*

T.J.

Arheološke najdbe iz novomeškega halštata so zanesljivo najpomembnejša dolenska kulturna dediščina – v Dolenjskem muzeju in v Turističnem informacijskem centru na Glavnem trgu v Novem mestu boste našli pestro izbiro spominkov in daril (Foto: Igor Vidmar)

Na zanimivem pogovornem večeru Društva Novo mesto je arheolog Borut Križ opozoril na nedopustno ignoranco okolja do izjemnih arheoloških najdb, ki jih hrani Dolenjski muzej. Mesto, ki se je pred leti poimenovalo kot Mesto situl še vedno ni naredilo ničesar, da bi ta njegov simbol skupaj z drugimi arheološkimi dragocenostmi postal blagovna znamka, bolj prepoznaven in zato bolj koristen. Razprava po predstavitvi je nakazala, da kljub sprejeti Strategiji kulture v Mestni občini Novo mesto niti javnosti niti muzeju oziroma turističnim ustanovam ni znano, kako namerava mesto tržiti svojo arheološko dediščino v prihodnje.

Prepoznavnost arheoloških najdb je za Novo mesto velika poslovna prednost in še neizkoriščena priložnost. Na podlagi sprejete kulturne politike v državi lahko kaj kmalu pričakujemo, da bo financiranje muzejske dejavnosti vezano na število obiskovalcev in kakovost muzejskih prireditev. V stroki so vedno glasnejši muzealci, ki verjamejo, da bodo muzeji v vedno večji meri služili izobraževanju, turističnemu gospodarstvu in blagovni znamki regije, v kateri so.

V Strategiji kulture Mestne občine Novo mesto pa je med pomembnejšimi cilji investiranje v arheološki park Marof. Že samo ti razlogi, so pa še mnogi drugi,

zahtevajo jasen in nedvoumen odgovor pooblaščenega nosilca projektov arheološke dediščine, kako se bo zanje oblikovala kulturna ponudba, kako se bo spodbujal interes obiskovalcev v državi in v mednarodnem prostoru in kakšne učinke na področju zaposlovanja oziroma gospodarjenja lahko pričakujemo.

Prebiranje dognanj Tomislava Šole, Urše Cetinski, Lidije Šircelj ali Jacquesa Rigauda, izkušnje Goethejevega Weimara, Margaret Wangen-Gross iz Tehničnega foruma-muzeja v Münchnu, Tehničnega muzeja na Dunaju ali muzejev v Italiji in Franciji pa tudi sporočila, ki jih v svet pošilja Mednarodno združenje menedžmenta umetnosti in kulture – AIMAC, nakazujejo, da je v kulturi treba »uveljaviti poslovna znanja in metode o tem, kako umetnost približati ljudem in kako čim bolj odpreti vrata kulturnih hramov*«.

Državno tržno marketinški projekt Imago Sloveniae sledi temu cilju približati kulturo potencialnemu trgu in znotraj tržnih prijemov uveljavljati visoko poulično kulturno ponudbo v mestnih atrijih, gradovih, cerkvenih ladjah in drugih delih mesta, za kar sta potrebna globalno tržno marketinško sodelovanje kulturnih ustanov na trgu sponzorstva in skupna tržna blagovna znamka. Festival Ljubljana, na primer, ima dokaj urejeno financiranje z majhnim

deležem državnih sredstev in razvitim marketinškim oddelkom, ki kar petino proračuna Festivala porabi za promocijo prireditev doma in v tujini z vključno ustvarjanjem festivalu naklonjenega vzdušja v mestu.

Kultura v svetu si vedno bolj prizadeva pridobiti svojo optimalno maso obiskovalcev ter kakovost in šele tu se ji pridružuje interes sponzorjev, ki želijo vedno le odlični kulturni dogodek, da s svojo odmevnostjo pomaga podjetju pri navezavi ugodnih poslovnih stikov, zlasti v tujini. Bolz in Boshart sta proces nazorno popisala v knjigi Die neuen Gotter des Markets. Zanimiv je tudi pogled Iva Vajgla o kulturni ponudbi Slovenije in nalogah slovenskih veleposlanikov po svetu na tem področju. Posebna pozornost pa zasluži zlasti Kul-

Mesto situl premore polovico vseh halštatskih vedric, kolikor so jih do zdaj izkopali v Sloveniji – replike teh situl so nedvomno zanimivi izdelki (Foto: Igor Vidmar)

Zakaj trženje kulture sa

turnopolitična strategija evropske skupnosti, s pomočjo katere nastaja skupni evropski kulturni trg.

Če je trden namen svetnikov občinskega sveta Mestne občine Novo mesto uresničevati sprejeto Strategijo o kulturi, pričakujemo, da bodo v najkrajšem času poskrbeli za **pripravo poslovnega načrta** v katerem bodo imenovani pooblaščenca za uresničevanje strategije, njihove naloge in roki, v katerih morajo zagotoviti kakovostnejšo kulturno ponudbo, ki bo pritegnila številčnejšo državno in mednarodno strokovno in laično javnost ter postala zanimivejša za velike in bolj številne sponzorje.

■ Na kaj mora dati konkreten odgovor poslovni načrt poleg že omenjenega? Določiti mora vsebino celovite kulturne ponudbe mesta, ki jo bodo pooblaščenec osebe ponujale na domačem in tujih trgih, turističnih borzah, s celovito turistično ponudbo Slovenije, projektom Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine, v ponudbah turističnih agencij itd. po zgledih, ki jih ne manjka. Bistveni namen načrta je služiti kot osnova za dolgoročneje dogovarjanje podjetnikov, zavodov in lokalne skupnosti o pripravi dolgoročnega programa razvoja starega mestnega jedra ter o njegovem kontinuiranem uresničevanju.

■ Načrt mora zato vsebovati letne načrte promocije, dolgoročni načrt pridobivanja sponzorjev, donatorjev in mecenov, dolgoročni načrt pridobivanja sredstev od države, Agencije za turizem RS in od Evropske unije. Odgovoriti mora, kako se bo oblikovala iden-

Uveljavljanje poslovnega načrta o tem, kako kulturni hramovi in kako čim bolj privlačni kulturnih hramov

titeta kulture mesta, kakšne naloge in pomen imajo v njej podjetniki, posebno tisti, ki jim je podeljena koncesija, Razvojni center, Zavod za turizem, pristojni oddelek občinske uprave in organizatorji posameznih delov ponudbe.

■ V poslovnem načrtu morajo biti določene ciljne skupine obiskovalcev, kot na primer osnovnošolci, gimnazijci in študentje, udeleženci prireditev strokovnih združenj, arheologi, muzealci, glasbeniki, arhitekti, obiskovalci proizvodnih prodajal in proizvodnih obratov, raziskovalci itd. Ocenjena mora biti pričakovana potrošnja obiskovalcev posameznih skupin in ocenjeno njihovo število. Zaščita pred konkurenco mora biti organizirana in zato proučena ponudba drugih podobnih mest, zlasti pa ugotovljeno, kaj ima Novo mesto, pa druga mesta nimajo v svoji ponudbi (npr. situle).

■ Na taki strokovni podlagi mora biti v načrtu izkazana swot analiza z oceno prednosti in priložnosti ter slabosti in nevarnosti pri trženju kulturne ponudbe. Ugotovitvam swot analize morajo biti v poslovnem načrtu razvidne strategije prodaje (prodajne poti, prodajni pogoji), ponudbe storitev in informiranja obiskovalcev. Kako se bodo določale cene, rezervacije, čas prireditev in podobno, pomembno za obiskovalce, bo moralo biti v poslovnem načrtu dovolj jasno opredeljeno, da se bo temu lahko prilagajala druga ponudba mesta, zlasti turistična.

■ Zaradi sodelovanja statusno različnih izvajalcev morajo biti v poslovnem načrtu razdelani organizacija, koordinacijska pooblastila sodelujočih, statusni položaj sestavnih delov organizacij, način prevzemanja tveganj in način odpravljanja težav.

■ Obseg prodaje mora biti ovrednoten in načrtovan vsaj za pet let naprej, za vsako leto posebej in nedvoumno jasno določeno, kdo je odgovoren za posamezni segment zagota-

re samo v Novem mestu ne steče?

oslovnega znanja in me-
o kulturo približati lju-
čim bolj odpreti vrata
nov

vljanja optimalnega števila obiskovalcev ali uspešnost celovite kulturne ponudbe mesta. Vsebovati mora spisek objektov, ki se vključujejo v kulturno ponudbo, njihovo vzdrževanje, lastništvo, namembnost, način pridobivanja investitorjev in podobno. Prav tako morajo biti določeni oprema in druge potrebne premičnine, njihovi upravljalci oz. odgovorne osebe zanje.

■ Poslovni načrt je način izvedbe sprejete strategije

Mestne občine Novo mesto, zato mora biti v njem vse določeno nedvoumno, tudi obseg potrebnih sredstev in njihovih virov za začetek trženja celovite kulturne ponudbe mesta. Njegov sestavni del so finančne projekcije in analize oziroma ocene potrebnih sredstev za poslovanje in njihovih virov, prihodki od obiskovalcev, stroškov raziskave trga, materiala in storitev ter dela, amortizacijske stopnje, rezervacije, denarni tok, davjatve in davke po obstoječih stopnjah, predpisih in navodilih, obseg sprotne vlaganje v razvoj trga, opremo in prostore, letni programi naložb in prednostne naloge.

■ Predlagatelj finančnih projekcij mora za vsak finančni kazalec vedeti, kako

ga je možno uresničiti, kdo ga bo uresničil, kolikšni bodo stroški uresničitve in zakaj je uresničitve potrebna. Iz teh razlogov mora poslovni načrt vsebovati projekcijo bilance stanja, finančnega uspeha, kazalnike uspeha, projekcijo prelomne točke in denarni tok. Oceno tveganj je treba obdelati s posebno pozornostjo zlasti z vidika finančnega tveganja, potrebnih rezerv in možnih rešitev.

Časovno načrtovanje posameznih akcij je pri večjem številu sodelujočih nujen pogoj za uspešnost trženja kulturne ponudbe. Poleg rokov in dejavnosti določa časovni načrt tudi odgovornega nosilca naloge.

JOŽA MIKLIČ

* Vesna Čopič, Delo, 6. febr. 1996

NASVET ZA POMOČ MLADIM Spopad z brezposelnostjo

Evropska mesta ugotavljajo, da je potrebna zgodnejša in učinkovitejša podpora mladih: usposabljanje in podpora za delovna mesta v okviru celostnih dejavnosti v ogroženih soseskah je zelo učinkovita; Urbactovi projekti, kot je CoNet, razvijajo obetavne pristope.

Boljša raba omejenih virov: učinkovito vodenje

Številne države že leta poskušajo razviti in razširiti podporne strukture za mlade. Rezultat je zelo različna ponudba pomoči ter na drugi strani izredno povečanje in drobljenje podpore. Danes je cilj prizadevanj uporaba sinergij za izboljšanje učinkovitosti podpornih struktur.

Če pogledamo uspešne projekte v Vaulx en Velin (Francija), se CoNet partnerska mesta strinjajo, da je najtežje zagnati horizontalno sodelovanje med različnimi strokovnjaki in službami (usposabljanje, socialno in poklicno vključevanje, izobraževanje, gospodarstvo) zaradi neprehodnih mej med strokovnimi kulturami, strokovnimi etikami ali lobiji. Načini in sredstva za razvoj učinkovitega upravljanja vključujejo gradnjo boljšega sodelovanja vseh partnerjev na tem področju – odgovornih javnih ustanov, podjetij in nevladnih organizacij, vključno s partnerji, ki lahko prispevajo in izvajajo organizacijsko prestrukturiranje, združevanje storitev ali ustanavljanje agencij, v katerih uporabniki opravijo vse potrebno na enem mestu, in vključevanje podpore za delovna mesta pri razvoju sosesk.

Zgodnje preprečevanje izključenosti iz trga dela – doseči mlade

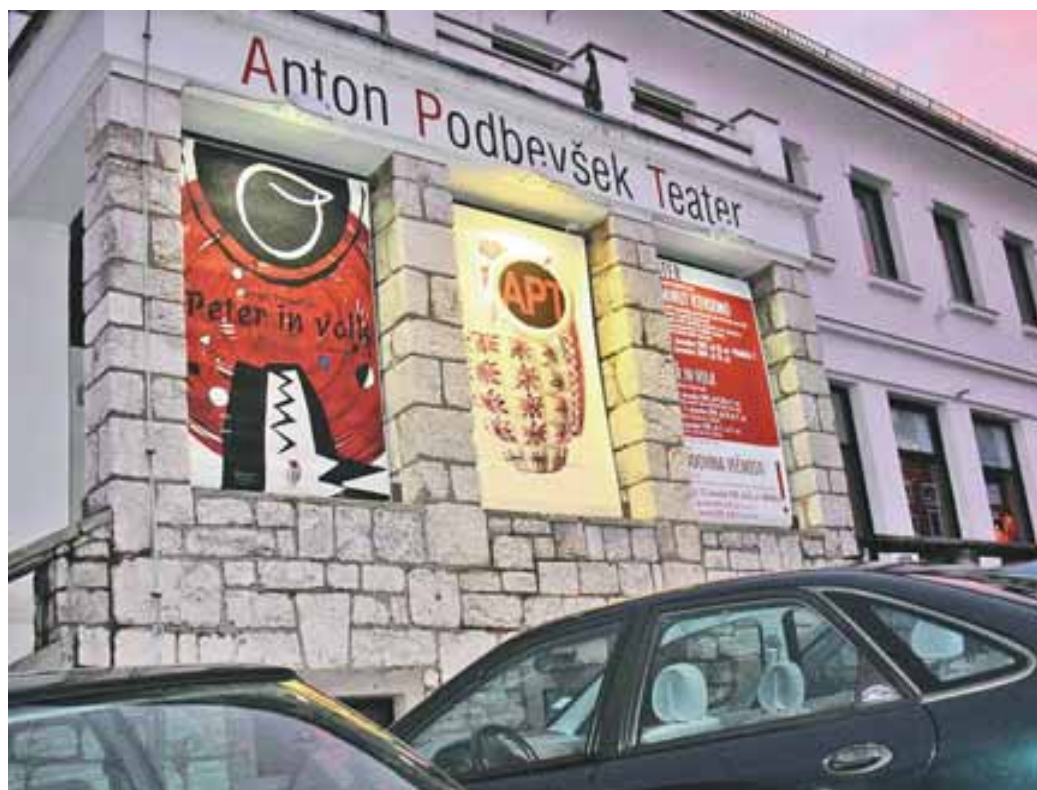
Ko so mladi v sistemu, v šoli ali poklicnem izobraževanju, so v dosegu podpor-

nih struktur. Takoj ko zapustijo izobraževalni sistem padejo, iz dosega podpornih struktur, zato je stik z njimi možno doseči le na lokalni ravni. Zaposlitvena središča in druge pristojne ustanove so lahko bolj oddaljene kot izobraževalne ustanove; njihovo delo je skoncentrirano na mestni ali regionalni ravni. Delo z mladimi in delo na področju družbenega ozaveščanja izvajajo skupnosti in terenski delavci že mnogo let, vendar je danes družbeno ozaveščanje neposredno usmerjeno v zaposlovanje in kariero. Čeprav so v številnih državah takšne dejavnosti redke, so URBACT mesta razvila zanimive primere, kot na primer okrožje Fosie v Malmöju.

Nadaljevanje si preberite v URBACT Novicah <http://www.trajekt.org/urbact/Dec09%20news%20bulletin-SLO.pdf>

Pripravil: ANDREJ GOLOB (povzeto s <http://www.trajekt.org/magazine/?rid=10&tid=33&id=116>)

Društvo Novo mesto niti ne gradi, niti ne ruši, saj za kaj takega nima ne denarja ne moči, lahko pa opozarja, če drugi tega ne počno po zdravi pameti.

Novomeška kulturna ponudba je sicer na voljo tudi v gledališču Antona Podbevška, v kapiteljski stolni cerkvi, v knjižnici Mirana Jarca, v Jakčevem domu, v frančiškanski knjižnici, ob sprehodu po mestnih ulicah in še kje (Foto: Marjan Moškon)

Septolete®. In vaše grlo spet deluje.

Septolete preprečijo razvoj hujših obolenj v grlu pri 96,2 do 100 % bolnikov.

Izberite svoje Septolete:

- z močnejšim protibolečinskim delovanjem (**Septolete® plus**),
- s sadnimi okusi,
- brez sladkorja.

Septolete vzemite takoj, ko se pojavijo prve težave v grlu.

www.krka.si

KRKA

Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

Pučavsko zanemarjen travnik pod Tuševim nakupovalnim središčem, bi si vsaj v poletni suši zaslužil kakšno osvežilno tuširanje (Foto: Mitja Simič)

Novomeške javne zelene površine – nam pomenijo kakovost ali smetišče?

V poročilu o uresničitvi proračuna Mestne občine za leto 2009 lahko zasledimo zanimiv podatek, da smo za vzdrževanje zelenih površin v letu 2009 porabili več denarja, kot je bilo načrtovano, medtem ko je bila uresničitev pri vseh drugih postavkah, ki zadevajo javni standard, bistveno pod načrtovanim. To je zanimivo še posebej zato, ker stanje na tem področju, v nasprotju z izdatki, nikakor ni nad pričakovanji.

Nasprotno – Novo mesto že dolgo časa ne daje vtisa urejenega mesta, pa čeprav se Mestna občina kiti s priznanji, ki sicer lepo zvenijo – npr. bronasto priznanje Entente Florale in Najlepše obvodno mesto v Sloveniji (dejansko pa ti priznanji pomenita, da smo na enem tekmovanju dobili najnižje možno priznanje, na drugem pa smo bili edini iz Slovenije).

Iz tega lahko sklepamo, da se tej dejavnosti že v izhodišču namenja pre malo denarja in da mogoče sploh več ne opazimo, da je kaj narobe. Ker obstoječi sistem očitno ne deluje učinkovito, je Društvo Novo mesto na oktobrski seji občinskega sveta preko svojega svetnika med drugim posredovalo mogoče malce nenavadno pobudo, da bi razmislili tudi o alternativnem sistemu vzdrževanja zelenih površin.

Poleg pooblaščenega vzdrževalca zelenih površin bi skrb za določene zelenice lahko zaupali lokalnim prebivalcem, predvsem iz vrst dejavnih upokoencev. Ti bi tako skrbeli za »svoj vr-

tiček«, občina oz. pristojna organizacija pa bi jim pri tem nudila tehnično pomoč in jih za njihov trud tudi nagradila. Verjetno bo občina pri tem videla cel kup nepremostljivih ovir predvsem birokratske narave, vsekakor pa ne bi bilo slabo, če bi meščani pri skrbi za urejenost svojega mesta lahko dejavnije sodelovali.

Trenutno so aktualna prizadevanja Društva Julija, da bi uredili Mestni park Julija. Tega načrtujejo na travnati zelenici ob reki Krki pod trgovskim centrom Planet Tuš. Ob vseh zanemarjenih zelenih površinah v mestu je ta zelenica že sedaj ena boljših in nudi možnosti organiziranja različnih prireditev in gostovanja manjših cirkusov, tako da s tega vidika ureditev parka na tem mestu ni nujno potrebna.

Sta pa vsaj dva vidika, ki vendarle osmišljata ureditev parka. Prvi vidik je nekakšna trajnejša rezervacija prostora za mestno zeleno površino. Prazen prostor brez izrazite namembnosti sredi mesta namreč vedno budi apetite po pozidavi. Drugi vidik pa je, da bi s tem v Novem mestu lahko dobili sodobno krajinsko-arhitekturno stvaritev, ki bi dvignila dosedanje raven urejanja mestnih zelenih površin in bi lahko pomenila začetek kakovostnejšega parkovnega urejanja v mestu nasploh.

Seveda bi pri urejanju parka morali ohraniti in poudariti sedanje kakovostne naravne danosti – to sta predvsem stik z reko Krko ter velik odprt prostor,

ki nudi veliko možnosti za oddih in rekreacije ter primerne prireditve na prostem. Posebnost tega projekta je, da finančna konstrukcija sloni na donacijah in sponzorstvih, tako da neposredno ne obremenjuje občinskega proračuna, ki je na teh postavkah že kronično podhranjen.

Urejenost, dobra vzdrževanost in primerna osvetljenost na splošno že v izhodišču zmanjšujejo možnost vandalističnih izpadov, ki so izrazitejši v zakotnih in bolj zanemarjenih mestnih predelih. Ker se je ravno zelenica pod Planetom Tuš v začetku letošnjega šolskega leta pokazala kot poligon mladostniškega veseljačenja, ki za sabo pušča veliko onesnaženje, upamo, da bo z večjo stopnjo urejenosti in nadzora takšnih izpadov v prihodnosti manj.

Predvsem pa je treba mladim s pogovori in pozitivnimi vzori privzgojiti bolj spoštljiv odnos do mestnega prostora, še posebej do javnih zelenih površin. Ne odlašajmo!

MITJA SIMIČ

Na klopeh v parkih na bi se sedelo, ne pa »tam, kjer svinja leži...« (Foto: Mitja Simič)

Za 5 evrov izzivov!

Zdaj se lahko na IZZIV, glasilo Društva Novo mesto, naročite tudi, če niste včlanjeni v društvo. Na izzive, ki vznemirjajo Novomeščane, se bomo v našem glasilu odzivali, jih poskušali usmerjati tako, da bodo ustvarjali tvorne pogoje za izboljšanje razmer v mestu in okolici. Če nič drugega vas bo IZZIV seznanjal z vsem, kar se v mestu ne bi smelo dogajati.

Letna naročnina za štiri snopiče znaša 5 evrov.

Na IZZIV se lahko naročite po telefonu na številko 07/30-21-450, na elektronski naslov izziv.nm@gmail.com, lahko pa tudi z dopisnico na naslov Društvo Novo mesto, Gubčeva 11, Novo mesto. In IZZIV boste redno dobivali na svoj domači naslov, hkrati pa podprli delo društva

Ko pride zima (zgoraj) in natrosi nekaj centimetrov snega, je ožina na Kandijski cesti mimo slovitga »vagona«, ki v sramoto nekdanjim novomeškim oblastnikom čepi med Krko in cestiščem, bolj

podobna vaški stezici, na kateri lahko pešci vsak trenutek uživajo v izdatnih pljuskih umazane »plojdre« izpod koles mimovozečih plehnatih kočij. Ne samo, da vagon zapira pogled na slikovito panoramo srednjeveškega Brega, njegov lastnik nezakonito zapira tudi prehod po mostovžu nad Krko, ki bi vsaj ob sneženi brozgi lahko rešil pešce pred neprijetno ploho (Foto: Marijan Lapajne)

Društvena kronika 2009

14. januarja – Novoletno srečanje ljubljanskih članov društva ob 17.00 v Ljubljani v lokalu Šestica. – Tudi predstavitev knjižice Novomeški ustvarjalci – zgodovina za prihodnost.

15. januarja – Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprava na zbor članov in obravnavna sprememb pravil društva. – Tone Škerlj prepustil svetniško mesto Mitji Simiču. – Pogovorni večeri bodo letos vsako zadnjo sredo v lokalu LokalPatriot.

28. januarja – Pogovorni večer ob 19.00 v LokalPatriotu na temo Kako do denarja iz evropskih sredstev za obnovo hiš v zaščitenem mestnem jedru? – Jože Papež in Marjan Kopáč predstavila obnovo svojih hiš na Glavnem trgu.

29. januarja – Pogovor predstavnikov društva z direktorico Razvojnega centra Mojco Špec Potočar o sodelovanju pri razvoju mestnega turizma, revitalizaciji Narodnega doma, Zborniku 2009, univerzitetnem kampusu idr.

Z razprave na zadnjem pogovornem večeru Društva Novo mesto (Foto: Igor Vidmar)

5. februarja – REDNI LETNI ZBOR ČLANOV ob 18.00 v sejni sobi Društva upokojencev. – Poročila organov društva. – Sprememba pravil društva. – Izvolitev Jožice Miklič za novo tajnico društva.

18. februarja – Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprava na sejo občinskega sveta in na naslednji pogovorni večer. Poročilo in predlogi v zvezi z glasilom IZZIV. – Razprava o predlaganem simpoziju oz. zborniku v tem letu.

25. februarja – Pogovorni večer ob 19.00 v LokalPatriotu na temo Urejenost mesta. – Slikovna predstavitev črnih točk v mestu. –

Pisna anketa med udeleženci večera na temo urejenosti mesta in o možnih rešitvah.

15. marca – izid snopiča 1/09 IZZIVa.

19. marca – Sestanek skupine za pripravo stališč, ki jih bo društvo zastopalo na urbanistični delavnici Mestna tržnica Novo mesto, ob 18.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva.

19. marca – Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva Novo mesto. – Priprave na pogovorni večer v marcu. – Predlogi za svetniška vprašanja.

25. marca – Pogovorni večer ob 19.00 v LokalPatriotu na temo Novomeško kulturno poletje. – Predstavitev poletnih kulturnih prireditev v Novem mestu. – Glavne teme v razpravi: kako oživiti kulturna dogajanja na Glavnem trgu, možne lokacije za kulturne prireditve, kako tržiti kulturno produkcijo v mestu, problem financ in prometa skozi mestno jedro.

3. aprila – Pisni poziv Mestni občini Novo mesto k večji urejenosti javnih površin v Novem mestu.

16. aprila – Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Pregled sklepov. – Priprava na pogovorni večer in naslednjo številko IZZIVA. – Priprava kreativnih delavnic na temo Mestni prostor Novega mesta. – Svetniška vprašanja.

15. maja - izid snopiča 2/09 IZZIVa

21. maja – Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodar-

Predsednik Mitja in Slavka Štemberger sta zbrano poslušala razpravljalce na društvenem pogovornem večeru o morebitnih županskih kandidatih (Foto: Marjan Moškon)

Najmlajši kritiki so v galeriji na prostem na Glavnem trgu v organizaciji društev Mavrica in Novo mesto živahno komentirali umetniški vtis razstavljenih del (Foto: Igor Vidmar)

stva. – Kreativne delavnice v pripravi Andreja Goloba.

– Naslednji pogovorni večer.

– Predlog blagajnika o prenehanju članstva nekaterih članov.

– Predlog za obeležitev spominskega dne Narodnega doma.

23. maja – Kreativne delavnice na temo Mestni prostor Novega mesta v Kulturnem centru Janeza Trdine in na terenu pod vodstvom Andreja Goloba (od 9.00 do 16.00).

27. maja – Pogovorni večer ob 20.00 v Kavarni na Glavnem trgu na temo Kako tržiti arheološko dediščino v Novem mestu. – Po uvodni predstavitvi Boruta Križa je sledila plodna debata.

8. junija – Kratka provokativna kulturno-umetniška akcija Društva Novo mesto ob spominskem dnevu Narodnega doma, ki je bila opažena v medijih.

18. junija – Seja upravnega odbora ob 20.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Splošna urejenost mesta. – Priprava na Zbornik 2009 in novo številko IZZIVA. – Poročilo o kreativnih delavnicah.

28. avgusta – Galerija na prostem na Glavnem trgu v organizaciji društva Mavrica s sodelovanjem Društva Novo mesto. Prireditelj naj bi postala tradicionalna.

15. septembra – izid snopiča 3/09 IZZIVa.

17. septembra – Seja upravnega odbora ob 19.30 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Pregled sklepov. – Poročilo o pripravi Zbornika 2009. – Ocena zadnje številke IZZIVA in predlogi za nove prispevke. – Izbira teme za naslednji pogovorni večer. – Priprava svetniških vprašanj.

22. septembra – Sodelovanje na Bazarju nevladnih organizacij v Kulturnem centru Janeza Trdine od 12.00 do 16.00. – Predstavili delo društva, vse njegove publikacije in glasilo IZZIV.

28. septembra – Udeležba na posvetu na temo Kdaj bo v reki Krki ponovno možno kopanje vzdolž nje-

nega celotnega vodotoka? v organizaciji Zavoda za turizem Novo mesto.

22. oktobra – Seja upravnega odbora ob 19.30 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Poročilo s posveta o reki Krki. – Kako napreduje priprave na zbornik in naslednjo številko IZZIVA.

28. oktobra – POGOVOR O MESTU: KAKO JIM TO SPLOH PADE NA PAMET – ob 20.00 v LokalPatriotu. Moderator Igor Vidmar – Obsežno poročilo o tem večeru v Dolenjskem listu 5. 11. 2009, str. 23.

19. novembra – Seja upravnega odbora ob 19.00 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Priprava Zbornika 2009 in naslednjega pogovornega večera. – Izbira mesta za novoletno srečanje članov društva.

25. novembra – Pogovorni večer na temo Kakšnega župana želimo? ob 19.00 v LokalPatriotu. Moderator večera Matjaž Verbič.

15. decembra – Seja upravnega odbora ob 19.30 v sejni sobi Gozdnega gospodarstva. – Pregled minulega dela in načrti za naprej.

15. decembra – izid snopiča 4/09 IZZIVa

23. decembra – Tradicionalno novoletno srečanje članov Društva Novo mesto ob 19.00 v Hotelu KRKA.

EVA SIMIČ

Grmsko grajsko poslopje je najbolj podobno pravemu srednjeveškemu gradu v našem mestu

KONČNO REŠENO LASTNIŠTVO KULTURNEGA SPOMENIKA Kako bo država poskrbela za grad Grm?

Nedavno je država prek Ministrstva za kulturo kupila grad Grm skupaj s poslopjem nekdanjih hlevov, parkom in parkiriščem. Po likvidaciji nekdanjega lastnika Holdinga IMV na začetku tisočletja se je s tem končalo nekajletno obdobje prehajanja lastništva gradu iz enega d. o. o. v drugega, ki so bili vsi po vrsti v lasti drugega najbogatejšega Slovenca Igorja Laha. V tem času je bilo v grad vloženi le toliko sredstev, da njegovo razpadanje ni ogrozilo življenj zaposlenih in mimoidočih.

Grad Grm je praktično edini grad v Novem mestu. Ostali dve grajski stavbi – gradiča Kamen in Neuhof (Julijin grad) – sta manjši in vpeti v zdravstveni kompleks, tako da za kulturno ponudbo mesta – vsaj za zdaj – nista uporabni. Drugače pa je z gradom Grm, v katerem so se številne kulturne prireditve že dogajale, pa je

njihovo število v zadnjem času močno upadlo.

Za mesto in meščane je pomembno predvsem, kaj lahko od novega lastništva gradu pričakujemo glede njegove javne namembnosti in vključitve v kulturno ponudbo mesta. Kljub temu, da od novega lastnika upravičeno pričakujemo bistveno več kot od predhodnega, pa čudežev vseeno ne gre pričakovati.

Država z nakupom gradu v prvi vrsti zagotavlja delovne prostore državnim ustanovam, ki so že zdaj v njem (Zavod za varstvo kulturne dediščine in Zgodovinski arhiv), njim pa namerava pridružiti še kakšno državno ustanovo, ki je sedaj v najemniških prostorih. Z vidika racionalizacije državne uprave je to seveda povsem legitimno, vprašanje pa je, v kolikšni meri bo grad Grm dejansko lahko vključen v kulturno ponudbo mesta.

Od novega lastnika upravičeno pričakujemo, da bo ustavil propadanje gradu ter začel in tudi dokončal celovito prenovo gradu, ki kljub številnim predelavam še vedno skriva veliko kulturno-zgodovinsko bogastvo. Prav tako pričakujemo, da bo delno prenovil in zglede vzdrževal grajske parkovne površine, saj je ta poleg Otočca edini ohranjeni grajski park v Mestni občini Novo mesto.

Ta dela bi že sama po sebi pomenila velik pozitiven prispevek h kulturni podobi tega dela mesta. Ostaja pa še nerešena problematika nesrečne sosesčine z industrijskim kompleksom Revoza ter dejanske vpetosti gradu v kulturno ponudbo mesta s prireditvami na grajskem dvorišču, v grajskem parku ali baročni dvorani.

Te vsebine pa bo morala reševati mestna občina s pripravo ustreznega podrobnega občinskega prostorskega načrta ter z dejavnim dogovarjanjem z lastnikom gradu. Društvo Novo mesto si bo po svojih močeh prizadevalo, da bi grad Grm s parkom in drugimi površinami vendarle postal del mesta, ki bo meščanom v ponos in veselje.

MITJA SIMIČ

Vodnjak v grmskem grajskem parku

www.drustvo-novo-mesto.si

pisma bralcev

Z gnojevko »zaščiten« arheološka najdišča

Živim na vznožju Marofa, pod Kapiteljskimi njivami, ob robu načrtovanega arheološkega parka. Rad imam to okolje, ki predstavlja osrednjo zeleno površino mesta s prijetnimi sprehajalnimi potmi, arheološkimi najdišči, vodohramom in različnimi možnostmi parkovne ureditve. Novo mesto takšno skupno površino nedvomno potrebuje. Vključiti bi jo morali v jasen, napreden koncept razvoja. Žal tega ni, in to močno občutimo na vseh področjih življenja in dela v mestu.

Res primanjkuje denarja za velike projekte, vendar tudi poceni mali koraki, usmerjeni z jasnimi cilji, počasi prinesejo rezultate. Potrebni so le dobra volja, strokovnost, delavnost in zavedanje vseh, da vodenje mestne občine ni le služba; je odgovorno delo.

Veliko je bilo že napisanega o nerazumljivem »pišmeuhovskem«
odnosu do posameznih »črnih«
točk, ki mestu niso v čast. Tokrat bom obelodanil eno, ki se sicer ne vidi, vendar močno smrdi. Govor je o posebnem občinskem odloku, ki občasno dovoljuje polivanje z gnojevko tudi v urbanem okolju. Pod zaščito tega odloka občasno praznijo greznice v okolici in se vsebine znebijo v mestu, na Marofu.

Ne gre samo za neznošen smrad, onesnaževanje ozračja in motenje prebivalcev mesta. Takšno početje povzroča tudi veliko neposredno škodo na potencialnih arheoloških najdiščih. Morda to komu celo prav pride? Številna opozorila pravnih oseb, arheologov in pritožbe občanov ne zaležejo. Zdi se, da je ta odlok nekakšen misterij, ki ima neverjetno moč kljubovanja vsem, ki bi si upali dregniti vanj. Le komu je namenjen? Morda zaščititi in pospeševanju kmetovanja v mestu, ki naj bi bilo regijsko in vsakršno središče? Smešno, če ne bi bilo tragično. Stroka se ne potruji niti toliko, da bi preverila, kdo, od kod in zakaj zlorablja odlok. Če

bi se, bi kmalu ugotovili, da gnojevka prihaja iz istega vira, vegetaciji ne koristi, zemljišče pa predstavlja legalizirano brezplačno odlagališče nekomu iz okolice, ki mu je prav malo mar, kaj počne.

Kje so odgovorne službe? Sanitarna inšpekcija, Zavod za varstvo kulturne dediščine, Zavod za turizem in drugi so nemočni in podajajo vroč kostanj kmetijski inšpekciji. Ta pa, poleg izraza nemoči, tečnim občanom javno streže s ciničnim nasvetom, naj v času smrada zapira okna. Naj dodam še, da je nekdo v zadnjem času ob poteh po Marofu postavil opozorila za pobiranje pasjih iztrebkov. Lepo in prav, vendar smešno v primerjavi z določili odloka. Res je; pasji iztrebki pač ne koristijo kmetijstvu.

Nesmiselni odloki in nekatere »črne točke«, čeprav smrdijo, oddaljenim ocenjevalcem pač niso vidni. Le tako si lahko razložim nedavno doseženo drugo mesto v ocenjevanju najlepših mest. Zelo rad bi videl, da bi bilo takšno tudi v resnici. Odgovorni, storite kaj za ugled Novega mesta brez nepotrebnih izgovorov, tudi z minimalnimi sredstvi!

Novo mesto,

4. oktobra 2009

MARJAN KUCHAR
Kettejev drevored

Sodelujte v IZZIVU

IZZIV bo lahko kritično obravnaval pereče zadeve tudi z vašo pomočjo, če boste v njem sodelovali s svojimi pogledi, mnenji, predlogi in opozorili. Na željo vas bomo podpisali s kratico ali z izmišljenim imenom, vendar morate uredništvu sporočiti pravo ime, naslov in po možnosti tudi telefon. V uredništvu jamčimo, da bo vaša istovetnost za vse druge ostala tajna. Prispevke pošljite na naslov: za IZZIV, Cankarjeva 37, Novo mesto ali po elektronski pošti izziv.nm@gmail.com

Zelo dobrodošle so tudi fotografije s podatki, kje in kdaj so bile posnete.

izziv

Naslovnik: